

Quickscan Natuurtoets

Wierdenseweg, Vriezenveen

Definitief

Opdrachtgever:

BJZ.NU
De heer W. Bekke
Twentepoort Oost 16A
7609 RG ALMELO
T 0546-454466
E info@bjz.nu
I www.bjz.nu

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 5556

Opgesteld door	Gecontroleerd	Datum
Vincent de Lenne	Emmy Veeman	13-12-2011

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK.....	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Ruimtelijke ontwikkeling	4
3. NATUURWETGEVING	5
3.1 Flora en faunwet beschermd flora en fauna	5
3.2 Natura 2000-gebieden, natuurbeschermingswet 1998	5
3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden	5
4. METHODE.....	6
4.1 Bureauonderzoek.....	6
4.2 Terreinonderzoek.....	6
5. BESCHERMDE SOORTEN	7
5.1 Flora	7
5.2 Zoogdieren.....	7
5.2.1 Vleermuizen.....	7
5.2.2 Grondgebonden zoogdieren.....	8
5.3 Vogels.....	8
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen	10
5.5 Ongewervelden.....	10
6. CONCLUSIE EN AANBEVELING.....	11
6.1 Natura 2000 en EHS	11
6.2 Beschermde soorten	11
6.3 Broedvogels.....	11
6.4 Conclusie	11

LITERATUURLIJST

BIJLAGE 1 FLORA EN FAUNAWET

1. INLEIDING

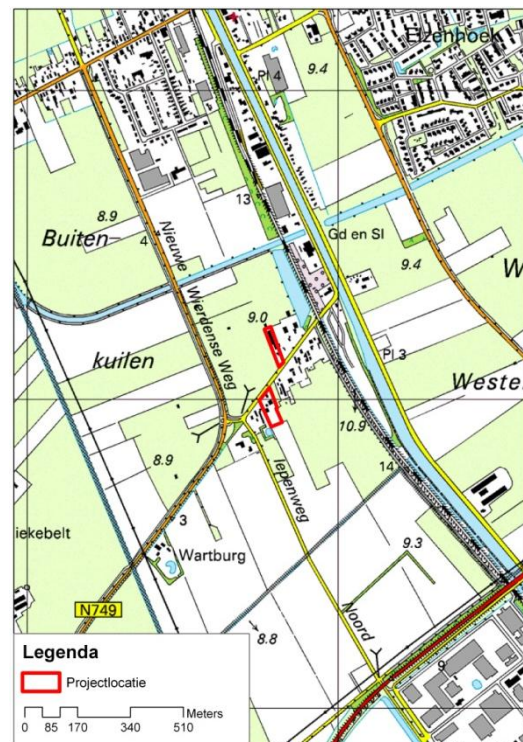
De initiatiefnemer is voornemens aan de Wierdenseweg 33 en 116 enkele agrarische opstal-ten te slopen.

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen noodzakelijk aan de natuurwetgeving. Naar aanleiding van een flora- en faunaonderzoek moet duidelijk worden welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op de aanwezige natuurwaarden en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het plangebied en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde dier- en plantensoorten.

Figuur 1: ligging projectlocatie

Figuur 2: ligging projectlocatie en omgeving

2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

2.1 Huidige situatie

De projectlocatie bestaat uit twee erven gelegen aan de Wierdenseweg te Vriezenveen (zie figuur 1 en 2). Op het erf aan de Wierdenseweg 116 bevindt zich een burgerwoning een lange schuur en een voormalige paardenstal. De aanwezige beplanting (coniferen, berk, beuk en zomereik) bevindt zich voornamelijk aan de zuidkant van de projectlocatie (langs de Wierdenseweg). Op het erf aan de Wierdenseweg 33 bevindt zich een bedrijfswoning, en een drietal veechuren. De aanwezige beplanting concentreert zich voornamelijk rond de voortuin van het woonhuis (langs de Wierdenseweg). De ruimere omgeving van beide erven is behoorlijk open, groenelementen liggen met name gesitueerd langs erven en wegen.

Onderstaande foto's geven een impressie van de projectgebied en de directe omgeving:

Afbeelding 1 de te slopen bebouwing (Wierdenseweg 116).

Afbeelding 2 de te slopen bebouwing is deels ingestort tevens is het dak verwijderd (Wierdenseweg 116).

Afbeelding 3 de voormalige paardenstallen (Wierdenseweg 116).

Afbeelding 4 een van de te slopen stallen (Wierdenseweg 33).

Afbeelding 5 overzicht erf met de te slopen stal en op de achtergrond de te behouden woning (Wierdenseweg 33)

Afbeelding 5 te slopen kleine veeststal (Wierdenseweg 33).

2.2 Ruimtelijke ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens de agrarische opstallen aan de Wierdenseweg 33 en 116 te slopen. De bestaande bedrijfswoningen zullen gehandhaafd blijven. Binnen de projectlocatie zijn geen waterelementen aanwezig. De aanwezige beplanting blijft waarschijnlijk grotendeels behouden.

3. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hier- toe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaar- rond beschermd (mits niet definitief verlaten).

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffings-

plicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Natura 2000-gebieden, natuur- beschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. Er is geen sprake van beschermde natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 ter plaatse of in de directe omgeving het plangebied. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is hier niet aan de orde.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermd gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Op ongeveer 3,5 kilometer van het plangebied ligt de EHS. Door de kleinschaligheid en de aard van het voornemen worden echter geen negatieve effecten of aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS verwacht. Een toetsing aan de EHS wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

4. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

Landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen. De landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinonderzoek

Het veldbezoek op 2 december 2011 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald. Het veldbezoek is door V. de Lenne, ecologisch adviseur van Eelerwoude, uitgevoerd bij bewolkt weer en een temperatuur van 6°C.

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Echter in deze tijd van het jaar zijn veel plantensoorten niet meer zichtbaar. De aangetroffen vegetatie die voorkomt in het plangebied bestaat uit algemene soorten van verstoorde en voedselrijke milieus. Beschermde soorten worden op basis van de aangetroffen biotopen niet verwacht, aangezien geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten ontbreken.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten verwacht op beschermde flora omdat deze in het plangebied niet worden verwacht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

De projectlocatie is tijdens het veldbezoek beoordeeld op de geschiktheid voor vleermuizen. Op basis van de actuele verspreiding van vleermuizen en de situatie in het plangebied worden de volgende algemene soorten binnen het plangebied verwacht: Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (gebouwbewonende soorten) en eventueel rosse vleermuis (boombewonende soort) en ruige dwergvleermuis (gebouw en boombewonende soort).

Bij het onderzoek wordt onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- Kraamverblijfplaats
- Winterverblijfplaats
- Baltsverblijfplaats
- Zomerverblijfplaats

Iedere verblijfplaats stelt weer andere eisen aan het klimaat, toegankelijkheid en expositie ten opzicht van de zon. Als verblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen.

Verblijfplaats

Op basis van het terreinbezoek is geconstateerd dat de te slopen agrarische opstallen ongeschikt zijn als verblijfplaats voor gebouw-bewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Geschikte spouwmuren, geschikte betimmering en daklijsten ontbreken tevens zijn de schuren open en deels ingestort waardoor er veel tocht en licht aanwezig is.

Boombewonende vleermuizen, zoals rosse vleermuis gebruiken holten en spleten in bomen om in te verblijven. De aanwezige beplanting in het projectgebied blijft grotendeels gehandhaafd. Tevens zijn er geen geschikte holten en spleten voor boombewonende vleermuizen aangetroffen.

Vliegroute en/of foerageergebied

Het is waarschijnlijk dat vleermuizen het plangebied gebruiken als foerageergebied. In de luwte van de gebouwen en beplanting kunnen laatvlieger, gewone dwergvleermuis en eventueel ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis foerageren. De projectlocatie kan onderdeel uitmaken van een vliegroute, de beplanting langs de Wierdenseweg staat in verbinding met meerdere boerderijen.

Effecten en ontheffing

Verblijfplaatsen

Alle vleermuizen en hun functionele leefomgeving (verblijfplaatsen, maar ook vliegroutes en foerageergebied) zijn in de Flora- en faunawet beschermd. De voorgenomen ontwikkelingen zullen geen negatieve effecten hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen. De te

slopen bebouwing is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Verblijfplaatsen voor boombewonende soorten zijn niet aanwezig wegens het ontbreken van geschikte holten en spleten. Een negatief effect op verblijfplaatsen wordt uitgesloten.

Vliegroute en foerageergebied

Met de ruimtelijke ontwikkelingen worden geen effecten verwacht op vleermuizen die foerageren of een vliegroute hebben. De mogelijk aanwezige vliegroute langs de beplanting langs de Wierdenseweg blijft behouden, daarnaast blijft de planlocatie geschikt als foerageergebied.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen is niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

In het plangebied kunnen een aantal algemene grondgebonden zoogdieren voorkomen, zoals egel, haas, hermelijn, konijn, mol, wezel en (spits)muizen. Allen staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2 en 3-soorten

Mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied (foerageergebied) van de steenmarter. Vanwege de grootte van het plangebied zal het plangebied maar een klein onderdeel uitmaken van het leefgebied. De steenmarter beschikt over een zeer groot leefgebied (gemiddeld 75 ha.) en kan in een nacht grote afstanden afleggen (gemiddeld 5 km).

Andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. das, veldspitsmuis en waterspitsmuis) worden niet verwacht vanwege het ongeschikte biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. Voor deze soorten geldt een

vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

Tabel 2 en 3-soorten

Mogelijk dat de steenmarter voorkomt in het plangebied. Er gaan echter geen vaste verblijfplaatsen verloren. De steenmarter is een soort met een groot aanpassingsvermogen. Hij komt voor in zowel structuurrijke landschappen met heggen, houtwallen en bosranden, maar ook in gebouwen in de bebouwde kom. Het is aannemelijk dat de nieuwe locatie nog steeds onderdeel uitmaakt van het leefgebied. Er worden geen negatieve effecten verwacht op de steenmarter. Voor de steenmarter blijft na de (relatief kleinschalige) ontwikkeling voldoende leefgebied voorhanden.

Andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. das, veldspitsmuis en waterspitsmuis) worden niet binnen het plangebied verwacht vanwege de suboptimale biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten. Op deze soorten wordt dan ook geen negatieve effecten verwacht.

Aanvullend onderzoek en het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is voor beschermde grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Algemene broedvogels en categorie 5

De aangetroffen vogels in en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels. Onder andere de volgende vogelsoorten maken gebruik van het plangebied en de omgeving; merel, houtduif, zanglijster, boerenzwaluw en spreeuw. Mogelijk dat deze soorten ook in of in de (directe) omgeving van het plangebied broeden.

Categorie 1-4

Ten tijde van het veldbezoek zijn meerdere huismussen (10-20) in het projectgebied waargenomen (Wierdenseweg 33). De soort broed op en in de bebouwing op het erf. Vanwege de het ruime voedselaanbod (veen) broedgelegenheid (veel mogelijkheden in de open schuren) komt huismus in grote aantal-

len voor op het erf. De (vaste) rust- en verblijfplaats van deze soort is jaarrond beschermd. Overige soorten waarvan de vaste rust en verblijfplaats jaarrond beschermd zijn, zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Algemene broedvogels

In het plangebied kunnen verschillende algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook in het plangebied voor (kunnen) komen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het ondermeer om spreeuw, boerenzwaluw en koolmees. Het gaat dan voor deze soort om een beperkt aantal broedparen van (vrij) algemeen voorkomende soort. In de directe omgeving is echter ruim voldoende alternatief. Een significant negatief effect op deze soorten wordt uitgesloten.

Categorie 1-4

Huismus

Huismus maakt van de bebouwing in het plangebied gebruik als vaste rust en verblijfplaats. Hoewel de huismus nog op tal van plekken voorkomt heeft de huismus veel te lijden gehad van onder andere vogelonvriendelijk bouwen.

Mede hierdoor is het aantal broedparen zo sterk achteruit gegaan dat deze vogel als 'gevoelig' op de Rode lijst van broedvogels terecht is gekomen. Dit is tevens de reden waarom de huismus een striktere bescherming geniet vergeleken met andere vogelsoorten.

Verblijfplaatsen van de huismus zijn jaarrond beschermd. Met het slopen van de bebouwing verdwijnen vaste rust- en verblijfplaatsen. Er dienen mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden om negatieve effecten te voorkomen. Er is dan geen ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Zonder deze mitigerende en compenserende maatregelen vindt een overtreding van de Flora- en faunawet plaats en dient alsnog ontheffing aangevraagd te worden.

Huismussen zijn bijzonder vindingrijk als het gaat om het vinden van een nestplaats. Ze nestelen meestal in holtes, bij voorkeur in huizen. Op het erf broeden de meeste huismussen waarschijnlijk onder de pannen van het woonhuis en de kieren en achter houtbeschot van de schuren. Het aantal paartjes wordt op ongeveer 10-15 geschat. De huismus is een jaarrond-soort, wat inhoudt dat de soort gedurende het hele jaar gebruik maakt van de verblijfplaatsen. Ook buiten de broedperiode maken ze gebruik van de bebouwing vooral als slaapplek.

Maatregelen omtrent de sloop

De sloopwerkzaamheden dienen buiten het meest kwetsbare broedseizoen van huismussen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen van de huismus loopt globaal van eind maart tot half augustus en de soort kan meerdere legfels per jaar voortbrengen. In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht het tijdstip. De beste periode voor uitvoering van de sloopwerkzaamheden is voor de huismus vanaf september tot maart.

Tijdelijke en nieuwe verblijfplaatsen

Om ervoor te zorgen dat ook tijdens de sloop verblijfplaatsen voor de huismus aanwezig blijven, moeten tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden worden ruim voorafgaand de sloop.

Het beste kan dit op korte termijn uitgevoerd worden (voor begin maart), zodat de huismussen genoeg tijd hebben om deze te ontdekken. Het gaat om het ophangen van nestkasten of het plaatsen van vogelvides. Deze kasten dienen plek te bieden aan minstens 15 paartjes. Huismussen staan bekend als koloniebroeders en de kasten dienen dan ook bij elkaar in de buurt opgehangen te worden. Een vogelvide voldoet bouwtechnisch en juridisch aan dezelfde eisen als vogelschroot (vogel- en muiswering), maar maakt de onderste rij dakpannen juist geschikt als nestplaats voor huismussen en andere kleine vogels. Essentieel is ook dat in de omgeving van de nestlocaties voldoende dekking aanwezig blijft in de vorm van dichte bosschages met voldoende voedsel.

Een ontheffing is niet noodzakelijk als bovenstaande maatregelen in acht genomen worden. Indien afgeweken wordt van bovenstaande maatregelen, kan alsnog een ontheffing noodzakelijk zijn.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal algemene soorten, zoals bruine kikker en gewone pad kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht binnen het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van strikt beschermde amfibieën rondom het plangebied.

Reptielen en vissen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen en binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Vanwege het ontbreken van water-elementen zijn vissen niet aanwezig binnen het plangebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep kan leiden tot een (tijdelijke) verstoring van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Van negatieve effecten op populatieniveau zal geen sprake zijn. Genoemde soorten zijn licht beschermd en vrijgesteld van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Wel dient rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht. Er worden geen negatieve effecten verwacht op reptielen en vissen.

5.5 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervult.

Effecten en ontheffing

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is niet van toepassing.

6. CONCLUSIE EN AANBEVELING

6.1 Natura 2000 en EHS

Op basis van deze quickscan worden geen effecten op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) verwacht. Er is geen sprake van beschermde natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 ter plaatse of in de directe omgeving het plangebied. Door de aard en kleinschaligheid van het voornemen en de grote afstand tot EHS-gebied worden tevens geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Een toetsing in het kader van deze natuurwetgeving en -beleid is derhalve niet noodzakelijk geacht.

6.2 Beschermde soorten

Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde soorten broedvogels, steenmarter en vleermuizen.

Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen gaat voor tabel 1-soorten weliswaar leefgebied verloren, maar van negatieve effecten op populaties is geen sprake. Wel kunnen op individueel niveau (tijdelijk) negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door verlies van leefgebied. Deze licht beschermde soorten behoren tot de categorie 'niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen'. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet aan de orde.

Geconcludeerd wordt dat het plangebied tevens een geschikt leefgebied vormt voor een aantal strikter beschermde diersoorten in het kader van de Flora- en faunawet, het gaat hierbij om vleermuizen, steenmarter en (broed)vogels. Met de voorgenomen effecten worden echter geen negatieve effecten op deze soortgroepen verwacht. Mits gehouden wordt

aan de opgestelde compenserende en mitigerende maatregelen voor huismus (zie par. 6.4).

6.3 Broedvogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden.

In tabel 1 is een samenvatting gegeven van de resultaten van (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied, de effecten op deze soorten en de te nemen stappen.

6.4 Conclusie

De plannen kunnen doorgang vinden mits een aantal compenserende en mitigerende maatregelen genomen worden voor huismus. Wanneer deze maatregelen genomen worden is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk. Wanneer deze compenserende en mitigerende maatregelen niet genomen worden dient alsnog een ontheffing voor huismus aangevraagd te worden.

- Voor de sloop nestkasten of vogelvi-des aanbrengen voor minimaal 15 paar huismussen.
- De sloopwerkzaamheden dienen buiten het meest kwetsbare broedseizoen van huismussen uitgevoerd te worden. Het broedseizoen van de huismus loopt globaal van eind maart tot half augustus.

Tabel 1. Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied.

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Verblijfplaats/ foerageergebied	doden, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Verblijfplaats/ foerageergebied	Aantasting leefgebied, doden tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	Mogelijk foerageergebied	Geen, projectlocatie blijft geschikt als foerageergebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk foerageergebied	Tijdelijke verstoring	Nee	Zorgplicht
V 1-4	Huismus	Verblijfplaats/Foerageergebied	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring,	Nee, mits	Zorgplicht, uitvoeren opgestelde mitigerende en compenserende maatregelen
V	Vogels	Broedlocatie	Kleine aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
V5	Vogels - categorie 5	Foerageergebied/Verblijfplaats	Aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring,	Nee	Zorgplicht

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren*. Waanders Uitgevers, Zwolle.

Broekhuizen, S., D. Klees, G. Muskens, 2010. *De steenmarter*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar, V. van, Smeenk, C, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. KNNV / Contactgroep Zoogdiereninventarisatie, Utrecht / Arnhem.

Hoekstra, B. et al., 2010. *Werkatlas Zoogdieren van Overijssel*. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.

Limpens, H. K, Mosterd & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging & Gegevensautoriteit Natuur 2010, 5 maart 2010. *Vleermuisprotocol 2010*.

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.ravon.nl

BIJLAGE 1 FLORA EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregelgeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrictlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.